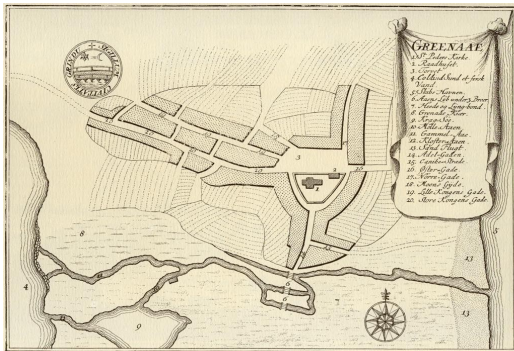

Synopsis

Indledning

Hvor gammel Grenaa er, vides ikke bestemt, men at der har været bebyggelser her i årtusinder er sikkert, hvilket arkæologiske fund bevidner. Men selve Grenaa er formentlig anlagt omkring 1200, men enkelte skriftlige kilder indikerer, at den kan være endnu ældre. Hvornår den har fået sine første købstadsprivilegier er uvist. Byen er anlagt ved en naturlig åhavn tæt på havet, og beliggenheden gav gode muligheder for søfart.

Middelalderbyen

Byen voksede støt gennem middelalderen, men i 1500-tallet blev sandflugt et stadigt større problem for byen.

Købstaden 1536-1850

Sandflugten og den generelle nedgang i 1600-tallet betød et vendepunkt for Grenaa. Både åløbet og agerjorden sandede til, og byen gik næsten helt i stå. Gennem 1600-tallet og 1700-tallet forsøgte man at holde havnen sejlbare, men åløbet fra det nærliggende Kolindsund forgrenede sig og ændrede bane flere gange til stor belastning for søfarten. I 1812 påbegyndtes etableringen af en helt ny kysthavn ud mod Kattegat. Samtidig formåede man med en omfattende beplantning i området at begrænse sandflugten. Grenaa fik herefter stor fremgang inden for både handel, skibsfart og fiskeri.

Industrialisering og byvækst

Fra 1850'erne opstod de første industrivirksomheder, og i 1876-77 åbnede jernbaneforbindelser til Randers og Århus. Åløbet blev desuden reguleret med diger og kanaler, og Kolindsund vest for byen blev helt tørlagt. Handel (især med landbrugsprodukter) var stadig byens vigtigste erhverv men industri var i slutningen af det 19. århundrede i fremvækst. Grenaa Dampvæveri, der grundlagdes i 1893, var allerede omkring århundredeskiftet byens største virksomhed med omkring 100 ansatte. Fiskeri var heller ikke ubetydeligt. Havnen blev udbygget ad flere omgange

i løbet af det 19. århundrede, og omkring den opstod et helt nyt industrikvarter.

Industribyen 1900-1970

Både industri og havn havde allerede udviklet sig til at være vigtige aktiver for Grenaa, men i det 20. århundrede fik også turismen betydning, idet der opførtes badhoteller ved stranden. Byen var dog stadig i høj grad en industriby, og omkring 1960 var lidt under halvdelen af den erhvervsaktive befolkning beskæftiget med industri og håndværk. Især tekstilindustrien var af stor betydning, og dampvæveriet havde udviklet sig til at blive byens altdominerende virksomhed. Det havde, da virksomheden i slutningen af 1950'erne var på sit højeste, omkring 1000 ansatte. Havnen blev udvidet i både 1933 og 1952, og den blev både en betydelig fiskerihavn og færgehavn med ruteskibe til Hundested (fra 1934), Anholt og Varberg (fra 1960).

Bearbejdning af materialet

I eksponatet der er bygget op som en byvandring i gennem det gamle Grenaa, ved Grenaa Havn og langs Stranden, vises byen og havnen som den så ud fra omkring år 1900 og, på nær enkelte nyere postkort, frem til omkring 1930. Undervejs bliver der også fortalt en del byhistorie med tilknytning til de viste postkort. Siden eksponatet var udstillet på Djurs 2017, er eksponatet blevet udvidet og sat om, og blevet tilføjet flere nye postkort og en del ny viden, om bl.a. trykteknik, udgiver og hvor det har været muligt at finde frem til det, også fotografens navn m. m.

Egen forskning

Min viden har jeg tilegnet mig på forskellige måder. Dels har jeg boet i Grenaa i over 65 år, og har i mange år interesseret min for lokalhistorie. Dels ved at tilbringe rigtig mange timer på Grenaa Egnarkiv og ved at søgt oplysninger i de mere end 50 lokalhistoriske bøger som jeg igennem årene selv har samlet. Hele eksponatet og mange flere postkort fra lokalområdet, kan også ses på: www.grenaaposthistorie.dk